

اقبال لاهوری معتقد بود اگر می‌خواهیم رستگار شویم باید خود را وقف اهل بیت (ع) کنیم

افتخار حسین عارف رئیس موسسه فرهنگی اکو می‌گوید نظر جدی اقبال لاهوری این بود که اگر می‌خواهیم در جهان به رستگاری برسیم باید خودمان را وقف اهل بیت (ع) و پیامبر کنیم. به گفته عارف، اسلام و قرآن، الهام بخش اشعار اقبال لاهوری بوده است.

افتخار حسین عارف رئیس موسسه فرهنگی اکو می‌گوید نظر جدی اقبال لاهوری این بود که اگر می‌خواهیم در جهان به رستگاری برسیم باید خودمان را وقف اهل بیت (ع) و پیامبر کنیم. به گفته عارف، اسلام و قرآن، الهام بخش اشعار اقبال لاهوری بوده است.

به گزارش خبرنگار مهر، مرکز تحقیقات امام علی (ع) بیست و هشتمین نشست علمی خود با عنوان «امیرالمومنین (ع) در اشعار اقبال لاهوری» را امروز سوم آذرماه با سخنرانی پروفسور افتخار حسین عارف رئیس موسسه فرهنگی اکو و اندیشمند پاکستانی در تالار اندیشه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار کرد.

عارف با اشاره پژوهش‌های اسلام‌شناسی در دهه دوم قرن 21 و پیدایش دو نقطه عطف در آن گفت: یکی از نقاط عطف تحول در حوزه ادبیات بوده است. در این حوزه دو جریان مهم اتفاق افتاد که نخستین آن پیدایش جریان مدرنیسم بود و نمونه‌های بارز آن ویرجینیا وولف، تی.اس.الیوت و جویس و در کشور ایران به نیما یوشیج است.

وی ادامه داد: نهضت دوم در حوزه ادبیات با عنوان «پیشرفت» نمونه‌های شاخصی مانند ماکسیم گورکی داشت. نهضت مدرنیسم در سال 1914 و نهضت پیشرفت در سال 1917 آغاز شد. از نمونه‌های دیگر نهضت پیشرفت ناظم حکمت و پاپلو نودا در خارج از کشور و در ایران احمد شاملو بود.

رئیس موسسه فرهنگی اکو با بیان اینکه هیچ یک از این نهضت‌ها به شعری که از طریق مذهبی می‌خواستند احساساتشان را نشان دهند توجهی نداشت گفت: در این میان شاعری مانند شهریار مورد توجه قرار نگرفت، با این وجود شاعری که هر دوی این نهضت‌ها را کنار گذاشت و تلاش کرد از طریق مذهب احساساتش را بیان کند اقبال لاهوری بود. او مغرب زمین را تحلیل کرد و اندیشه آن را کنار گذاشت و سعی کرد مسیر دیگری را در پیش بگیرد.

وی تاکید کرد: اقبال در اشعارش می‌گوید که تحت تاثیر غرب قرار نگرفته و مبهوت دانش فرنگ نشده، بلکه از خاک مدینه و نجف الهام گرفته و آن را سورمه چشم خود کرده است. اقبال لاهوری فیلسوف، شاعر، و اصلاح‌طلبی بود که معتقد به مذهب بود.

وی با اشاره به اینکه اسلام و قرآن، الهام بخش اشعار اقبال لاهوری بوده تصریح کرد: هدف اصلی اقبال زنده‌کردن جوامع اسلامی براساس آیین اسلام بود. اشعار او نیز مسائل عمده دوره‌ای که او در آن زندگی می‌کرده را شامل می‌شد. همزمان با دوره اقبال لاهوری مورخانی مانند مارکس و وبر درباره مشکلات اجتماعی نظریاتی را مطرح می‌کردند. در آن زمان دو گروه محقق وجود داشتند که گروه نخست اسلام‌گرایانی بودند که به اصول اسلامی پایبند بودند و گروه دوم نیز دانشمند غربی که می‌خواستند به صورت علمی به مسائل نگاه کنند.

رئیس موسسه فرهنگی اکو، در ایران افرادی مانند دکتر علی شریعتی جوهر فکری مغرب‌زمین را درک کردند و سعی کردند مسائل اسلامی را در آن چهارچوب قرار بدهند. شریعتی در آن دوره تحت تاثیر کارهای اقبال لاهوری قرار گرفت و حتی یک کتاب با عنوان «ما و اقبال» نوشت. همچنین کتاب «فاطمه فاطمه است» شریعتی بسیار تحت تاثیر نظریات اقبال بوده که نمونه بارزش مجموعه شعری است که اقبال لاهوری درباره حضرت فاطمه (س) سروده است.

وی گفت: در تاریخ اسلام شعری بسیاری به زبان عربی مانند دعبل خزاعی، حسن بن ثابت، ابراهیم زبیر و ... درباره ائمه اطهار (ع) شعر سروده‌اند. تعداد بسیاری از شعرهای فارسی زبان نیز درباره اهل بیت سروده شده که از مشهورترین آن می‌توان به ترجیع‌بند محتشم کاشانی درباره امام حسین (ع) اشاره کرد.

عارف با اشاره به این که در قرن بیستم اشعار بسیاری درباره امیرالمومنین و امام حسین (ع) سروده شده است گفت: شهریار از

جمله شاعرانی بوده که در این زمینه اشعار مشهوری داشته است. اقبال لاهوری هم درباره امیرالمومنین (ع) اشعار فارسی بسیاری داشته و شعرهای فارسی او بسیار بیشتر از شعرهایش به زبان اردو است.

وی ادامه داد: اقبال از زبان فارسی بیشتر استفاده کرد چون می‌خواست جمعیت بزرگتری از جهان اسلام بتواند اشعارش را بخوانند. در آن دوره زبان فارسی در شبه قاره هند، آسیای میانه و کشورهای مختلف رواج داشت. در واقع از زمانی که مسلمان به شبه قاره هند پا گذاشتند زبان فارسی، زبان درباری و اشراف بوده است.

وی تاکید کرد: نگارش درباره اهل بیت (ع) به زبان فارسی در شبه قاره هند بسیار رواج داشته و به طور مثال امیرخسرو دهلوی اشعار بسیاری درباره امیرالمومنین سروده است. عثمان مروندی نیز از دیگر شعرایی است که درباره امیرالمومنین (ع) شعر سروده است.

عارف در بخش دیگری از سخنانش با تاکید بر اینکه اقبال در چنین محیطی زندگی می‌کرده و از آن متأثر بوده اظهار کرد: نظر جدی اقبال لاهوری این بود که اگر می‌خواهیم در جهان به رستگاری برسیم باید خودمان را وقف اهل بیت (ع) و پیامبر کنیم.

رئیس موسسه فرهنگی اکو با اشاره به مجموعه شعر اقبال درباره حضرت فاطمه (س) گفت: اگرچه اقبال لاهوری اهل تسنن بوده اما مجموعه شعری درباره حضرت فاطمه (س) دارد و به نظر می‌رسد که از حدیث کساء برای سرودن آن الهام گرفته و در این اشعار حضرت فاطمه (س) محوریت قرار دارد و در ادامه پیامبر اکرم (ص)، حضرت علی (ع) و فرزندان او توصیف می‌شود.

وی در پایان گفت: «مغان حجاز» عنوان آخرین کتاب اقبال لاهوری است که شامل اشعار او درباره امام حسین (ع)، امیرالمومنین (ع) و حضرت فاطمه (س) است.

افتخار حسین عارف رئیس موسسه فرهنگی اکو می‌گوید نظر جدی اقبال لاهوری این بود که اگر می‌خواهیم در جهان به رستگاری برسیم باید خودمان را وقف اهل بیت (ع) و پیامبر کنیم. به گفته عارف، اسلام و قرآن، الهام بخش اشعار اقبال لاهوری بوده است.

به گزارش خبرنگار مهر، مرکز تحقیقات امام علی (ع) بیست و هشتمین نشست علمی خود با عنوان «امیرالمومنین (ع) در اشعار اقبال لاهوری» را امروز سوم آذرماه با سخنرانی پروفسور افتخار حسین عارف رئیس موسسه فرهنگی اکو و اندیشمند پاکستانی در تالار اندیشه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار کرد.

عارف با اشاره پژوهش‌های اسلام‌شناسی در دهه دوم قرن 21 و پیدایش دو نقطه عطف در آن گفت: یکی از نقاط عطف تحول در حوزه ادبیات بوده است. در این حوزه دو جریان مهم اتفاق افتاد که نخستین آن پیدایش جریان مدرنیسم بود و نمونه‌های بارز آن ویرجینیا وولف، تی.اس.الیوت و جویس و در کشور ایران به نیما یوشیج است.

وی ادامه داد: نهضت دوم در حوزه ادبیات با عنوان «پیشرفت» نمونه‌های شاخصی مانند ماکسیم گورکی داشت. نهضت مدرنیسم در سال 1914 و نهضت پیشرفت در سال 1917 آغاز شد. از نمونه‌های دیگر نهضت پیشرفت ناظم حکمت و پاپلو نرودا در خارج از کشور و در ایران احمد شاملو بود.

رئیس موسسه فرهنگی اکو با بیان اینکه هیچ یک از این نهضت‌ها به شعرایی که از طریق مذهبی می‌خواستند احساساتشان را نشان دهند توجهی نداشت گفت: در این میان شاعری مانند شهریار مورد توجه قرار نگرفت، با این وجود شاعری که هر دوی این نهضت‌ها را کنار گذاشت و تلاش کرد از طریق مذهب احساساتش را بیان کند اقبال لاهوری بود. او مغرب زمین را تحلیل کرد و اندیشه آن را کنار گذاشت و سعی کرد مسیر دیگری را در پیش بگیرد.

وی تاکید کرد: اقبال در اشعارش می‌گوید که تحت تاثیر غرب قرار نگرفته و مبهوت دانش فرنگ نشده، بلکه از خاک مدینه و نجف الهام گرفته و آن را سورمه چشم خود کرده است. اقبال لاهوری فیلسوف، شاعر، و اصلاح‌طلبی بود که معتقد به مذهب بود.

وی با اشاره به اینکه اسلام و قرآن، الهام بخش اشعار اقبال لاهوری بوده تصریح کرد: هدف اصلی اقبال زنده‌کردن جوامع

اسلامی براساس آیین اسلام بود. اشعار او نیز مسائل عمده دوره‌ای که او در آن زندگی می‌کرده را شامل می‌شد. همزمان با دوره اقبال لاهوری مورخانی مانند مارکس و وبر درباره مشکلات اجتماعی نظریاتی را مطرح می‌کردند. در آن زمان دو گروه محقق وجود داشتند که گروه نخست اسلام‌گرایانی بودند که به اصول اسلامی پایبند بودند و گروه دوم نیز دانشمند غربی که می‌خواستند به صورت علمی به مسائل نگاه کنند.

رئیس موسسه فرهنگی اکو، در ایران افرادی مانند دکتر علی شریعتی جوهر فکری مغرب‌زمین را درک کردند و سعی کردند مسائل اسلامی را در آن چهارچوب قرار بدهند. شریعتی در آن دوره تحت تاثیر کارهای اقبال لاهوری قرار گرفت و حتی یک کتاب با عنوان «ما و اقبال» نوشت. همچنین کتاب «فاطمه فاطمه است» شریعتی بسیار تحت تاثیر نظریات اقبال بوده که نمونه بارزش مجموعه شعری است که اقبال لاهوری درباره حضرت فاطمه (س) سروده است.

وی گفت: در تاریخ اسلام شعرای بسیاری به زبان عربی مانند دعبل خزاعی، حسن بن ثابت، ابراهیم زبیر و ... درباره ائمه اطهار (ع) شعر سروده‌اند. تعداد بسیاری از شعرهای فارسی زبان نیز درباره اهل بیت سروده شده که از مشهورترین آن می‌توان به ترجیع‌بند محتشم کاشانی درباره امام حسین (ع) اشاره کرد.

عارف با اشاره به این که در قرن بیستم اشعار بسیاری درباره امیرالمومنین و امام حسین (ع) سروده شده است گفت: شهریار از جمله شاعرانی بوده که در این زمینه اشعار مشهوری داشته است. اقبال لاهوری هم درباره امیرالمومنین (ع) اشعار فارسی بسیاری داشته و شعرهای فارسی او بسیار بیشتر از شعرهایش به زبان اردو است.

وی ادامه داد: اقبال از زبان فارسی بیشتر استفاده کرد چون می‌خواست جمعیت بزرگتری از جهان اسلام بتواند اشعارش را بخوانند. در آن دوره زبان فارسی در شبه قاره هند، آسیای میانه و کشورهای مختلف رواج داشت. در واقع از زمانی که مسلمان به شبه قاره هند پا گذاشتند زبان فارسی، زبان درباری و اشراف بوده است.

وی تاکید کرد: نگارش درباره اهل بیت (ع) به زبان فارسی در شبه قاره هند بسیار رواج داشته و به طور مثال امیرخسرو دهلوی اشعار بسیاری درباره امیرالمومنین سروده است. عثمان مروندی نیز از دیگر شعرایی است که درباره امیرالمومنین (ع) شعر سروده است.

عارف در بخش دیگری از سخنانش با تاکید بر اینکه اقبال در چنین محیطی زندگی می‌کرده و از آن متأثر بوده اظهار کرد: نظر جدی اقبال لاهوری این بود که اگر می‌خواهیم در جهان به رستگاری برسیم باید خودمان را وقف اهل بیت (ع) و پیامبر کنیم.

رئیس موسسه فرهنگی اکو با اشاره به مجموعه شعر اقبال درباره حضرت فاطمه (س) گفت: اگرچه اقبال لاهوری اهل تسنن بوده اما مجموعه شعری درباره حضرت فاطمه (س) دارد و به نظر می‌رسد که از حدیث کساء برای سرودن آن الهام گرفته و در این اشعار حضرت فاطمه (س) محوریت قرار دارد و در ادامه پیامبر اکرم (ص)، حضرت علی (ع) و فرزندان او توصیف می‌شود.

وی در پایان گفت: «مغان حجاز» عنوان آخرین کتاب اقبال لاهوری است که شامل اشعار او درباره امام حسین (ع)، امیرالمومنین (ع) و حضرت فاطمه (س) است.